

УДК 747

ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ПУБЛІЧНИХ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ

АБИЗОВ Вадим, ДЯДЧЕНКО Юлія

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна
abyzov.va@knutd.edu.ua, juliadyadchenko1@gmail.com

Метою дослідження є визначення особливостей формування та розвитку внутрішнього предметно-просторового середовища сучасних дитячих бібліотек з урахуванням вітчизняного та зарубіжного досвіду. Виявлені новітні тенденції та сучасні підходи в дизайні інтер'єрів поліфункціональних бібліотек для дітей, особливості їх художньо-образних та колористичних рішень.

Ключові слова: бібліотеки для дітей, дизайн інтер'єру, зонування, інтерактивний простір, колір, модульні меблі.

ВСТУП

В останні часи дизайн бібліотечних просторів привертає увагу як невідповідна територія для творчості. Особливо це стосується бібліотек для найменших читачів. Адже найпростіший спосіб переконатися в тому, що ми виховуємо освічених дітей, — навчити їх читати, знайти книжки, які сподобаються, дати до них доступ та створити дітям простір вільного читання, тобто – бібліотеку. Варто зауважити, що раніше бібліотеки виконували саме функцію вільного доступу до знань. Нині для цього інколи достатньо скористатися смартфоном. А от простір спілкування, майданчик для різного роду освітніх навчань, суспільних активностей, для функціонування постійних та тимчасових мистецьких виставок тощо, то для такої творчої діяльності потрібен вже інший простір. Тому проблеми формування сучасного внутрішнього середовища дитячих бібліотек стають доволі актуальними.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Мета роботи полягає у виявленні особливостей дизайну інтер'єрів сучасних бібліотек для дітей. У зв'язку з цим найважливішим питанням головною вимогою постає й задача зонування бібліотечного простору. Він стає багатофункціональним із суттєвим розширенням зон і приміщень. Сюди можна прийти поспілкуватися, познайомитися з електронними іграми розвитку, використати фільми, аудіофайли у власних творчих ідеях, розвинути навички різних ремесел, почути звучання музичних інструментів, наприклад тієї ж таки бібліотечної колекції. При цьому дуже важливо передбачити максимально задіяти всю наявну площу бібліотеки, ефективно використовуючи весь її простір. А як мінімум – можна облаштувати куточок,

де вголос читають дитячі книжки. Це не дивина для дитячої території, де сповідують свободу й задоволення від читання. А дизайн приміщень бібліотек має сповідувати цю свободу - читати, думати, спілкуватися.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Створити гармонійний дизайн маленької чи великої бібліотеки завдання не з легких для будь-якого її приміщення. Адже запроєктувати різні функціонально важливі зони необхідно за різних обставин. Доводиться долати й занедбані старі території, й надто традиційні конструкції читального залу та книгосховища, рішення про внесення змін обґрунтовувати й на психологічному рівні. І ніколи не забувати про головне завдання бібліотеки-доступність книжки будь-якому читачеві [1].

Напевно, самий головний аспект у проектування бібліотеки це її розміщення. Доречним відкрити бібліотеку у людському місці, де постійний потік людей, Це можуть бути торгові центри, приміщення як і приватного, так і державного призначення, культурно розважальні центри чи житлові будинки [2].

Цікавий простір можна створити в приміщенні будь-якої площі, правда наповнення його буде різним. В маленькій за площею бібліотеці розмістити окремо виставку картин і залу для проведення презентацій може не вийти, але в таких випадках простір може виконувати різну функцію в окремо відведений час. У цьому випадку такий простір має бути багатофункціональним та оснащеним меблями, які швидко трансформуються і дозволяють створити в ньому різні сценарії - чи то один суцільний стіл для конференцій та презентацій, чи то окремі столики для тихого читання. Ситуація у великих приміщеннях буде значно простішою. Зони можна розділити перегородками, книжковими стелажками, що звичайно дасть змогу кожній зоні виконувати одну функцію. Якщо розглядати саме дитячу бібліотеку, то слід передбачити можливість створювати дітям власноруч свій простір, де вони можуть читати чи спілкуватися з однолітками. Це дає відчуття свободи і залучає до творчості, підвищує інтерес до місця, в якому знаходиться дитина. Для активних читачів доречно створити зону, де вони можуть бігати, гратися, лежати. Зараз є можливість створювати «приховані» полиці у конструкціях по яких можна навіть бігати. Такі конструкції бувають різних форм і розмірів та складають враження у дітей ніби вони лазять на скелі чи плывуть на хвилі.

Зараз коли цифровий світ стрімко розвивається і вже не тільки кожен другий дорослий з гаджетом, а вже кожна друга дитина зі смартфоном, то для багатьох бібліотек важливо впровадження не лише паперових книг, але і електронних ресурсів. Також це можуть бути інтерактивні дошки чи «живі» книги, де діти можуть повністю поринути у зміст книги, що супроводжують аудіо файли та живі ілюстрації на екрані.

Взаємозв'язок приміщень повинен здійснюватися таким чином, щоб забезпечити комфортний фізичний рух дітей та соціальну транзакцію у просторі, на який безпосередньо впливають властивості середовища [3]. У

такому випадку слід застосувати метод розподілення на зони «шуму» та «тиші». Звісно, зони в будь-якому інтер'єрі повинні взаємодіяти між собою, але, якщо це простір, який поєднує в собі процес концентрації та активної діяльності, то слід використовувати технології модульних рухомих перегородок та меблів, що забезпечують тимчасову приватність.

В залежності від того, яке функціональне призначення виконує зона дизайнер має враховувати і візуальне сприйняття середовища. Доречним в зонах для поглибленого читання виділити простір спокійними світлими відтінками, які не відволікатимуть і дадуть змогу зосередитись над книгою. В зонах, де діти колективно працюють, спілкуються на певну тему, влаштовують мозкові штурми, простір має підігрівати інтерес, стимулювати активну діяльність та сприяти генерації ідей. У такому випадку краще використати яскраві кольори (теплі відтінки у поєднанні з їх компліментарними відтінками).

Роль цікавого художнього елемента в дизайні бібліотеки може виконувати стелаж. Розміщення полиць під різним кутом чи гра з формою та кольором, дає цікаве стилістичне рішення, але при цьому виконує своє функціональне призначення. Досить неочікуване і яскраво в інтер'єрі можуть виглядати модульні меблі різної форми та кольору, що додасть акценту в просторі.

Ознайомлюючись з досвідом проектування бібліотек, не можна не звернути увагу на дитячу бібліотеку в Біллунді (Швеція). Книжкові полиці тут поєднанні з ігровими майданчиками (рис.1).

Рис.1. Фото інтер'єру дитячої бібліотеки в Біллунді (Швеція)

Дизайн бібліотеки розроблений так, щоб надихати відвідувачів різного віку через ігри та творчість. Подібна концепція впливає з переконання авторів проекту в тому, що інтуїтивний ігровий підхід до навчання набагато краще за жорстку дисципліну і одноманітність, оскільки мотивує дітей і дорослих вчитися «для себе». А в Афінах у публічній бібліотеці можна займатися як йогою так і програмуванням.

Важливим є також підбір меблів, обладнання та оздоблювальних матеріалів, бо саме ці елементи впливають на розвиток дітей саме раннього

та дошкільного віку. Для них необхідним є оснащення інтер'єру різноманітними панелями модульних ігор, будь то складання повстяних мозаїк чи магнітні дошки з фігурками представників фауни. Варто звернути увагу на методику самостійного моделювання простору, що розвиває креативність і творчість у дітей. В такому випадку можна використати модульні меблі чи невеликі стелажі для книг. Важливим буде те, що дизайн бібліотеки впливає на формування позитивних якостей у дитини після такої самостійної творчості.

ВИСНОВКИ

У дослідженні на основі аналізу сучасного бібліотечного простору, виявлено основи функціонально-планувальної організації, нові прийоми і методи зонування, розглянуто питання підбору кольорів оздоблювальних матеріалів, меблів та обладнання внутрішнього середовища бібліотек для дітей. За останні десятиліття діяльність такої інституції як бібліотека настільки змінилася, що тепер це простір не лише для читання, а й для роботи, соціалізації і безупинного розвитку без обмежень. Дизайнерські рішення інтер'єру бібліотек повинні враховувати створення затишку й краси приміщень та, безперечно, забезпечувати багатофункціональність, яку вимагає час. Якщо ви сприймаєте бібліотеку як полицю із книгами, вона може здатися явищем старомодним та застарілим. Але новітні дизайнерські проекти можуть довести протилежне - бібліотеки дійсно є воротами у майбутнє.

ЛІТЕРАТУРА

1. Чотири простори бібліотеки: модель діяльності: практичний посібник. О. Бояринова, О. Бруй, Л. Лугова, Я. Сошинська, І. Шевченко. Київ : ВГО Українська бібліотечна асоціація, 2020. 104 с.
2. Будівлі бібліотек: будівництво, проектування, дизайн: бібліогр. письм. довідка / Держ. наук. архітектур.-буд. б-ка ім. В. Г. Заболотного; уклад. Д. О. Мироненко. Київ, 2012. 31 с.
3. Said I. Architecture for Children: Understanding Children Perception towards Built Environment. *Sociology*, 2007.

ABYZOV V., DIADCHENKO Y. FEATURES OF PUBLIC LIBRARIES INTERIOR DESIGN FOR CHILDREN

The purpose of the study is to determine the features of the formation and development of the internal subject-spatial environment of modern children's libraries, taking into account domestic and foreign experiences. The latest trends and modern approaches in the design of interiors of multi-functional libraries for children, and the features of their artistic and colorful solutions have been revealed.

Key words: *libraries for children, interior design, zoning, interactive space, color, modular furniture.*